

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHĽAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie IX./2018
Senát II

Nález:

spisová značka	II. ÚS 736/2017
populárny názov	obvyklý pobyt maloletého
sudca spravodajca	Ludmila Gajdošíková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	07.08.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o právach dieťaťa čl. 12 ods. 1 Dohovor o právach dieťaťa čl. 12 ods. 2 Dohovor o právach dieťaťa čl. 3 ods. 1 Dohovor o právach dieťaťa čl. 3 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 2
analytická právna veta	Pre určenie krajiny obvyklého pobytu nie sú relevantné životné okolnosti maloletého v čase rozhodovania súdu o nariadení jeho návratu, ale okolnosti existujúce bezprostredne pred neoprávneným premiestnením. Orgány štátu sú povinné zabezpečiť efektívnu ochranu práv garantovaných ústavou a príslušnými medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách a tejto ich povinnosti musí zodpovedať aj výklad a uplatňovanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov. Rozhodnutie o nariadení návratu, dokonca aj keď nebolo vykonané, samo osebe predstavuje zásah do práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života.
skutkový stav a základné fakty	Otec maloletého podal okresnému súdu návrh na nariadenie návratu maloletého do krajiny obvyklého pobytu, t. j. do Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska. O návrhu rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že nariadil návrat maloletého do krajiny obvyklého pobytu do Veľkej Británie v lehote 15 dní od právoplatnosti uznesenia. Zároveň otcovi maloletého uložil povinnosť, aby v prípade návratu matky aj s maloletým do miesta jeho obvyklého pobytu do Veľkej Británie zabezpečil primerané bývanie matke aj maloletému vo svojom bydlisku na svoje náklady po dobu šiestich mesiacov od dátumu návratu matky s maloletým. Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil.
z odôvodnenia	II.1.1 Ku krajine obvyklého pobytu maloletého Krajský súd v napadnutom

uznesení z 31. augusta 2017 ku krajine obvyklého pobytu poukázal na relevantné východiskové kritériá, pričom v prvom rade odkázal na rozsudok Súdneho dvora vo veci Korkein a uviedol rozhodné kritériá pre určenie krajiny obvyklého pobytu podľa predmetného rozsudku, ktorému zodpovedá „miesto, ktoré odzrkadľuje istú mieru začlenenia dieťaťa do sociálneho a rodinného prostredia“. Rovnako tak uviedol, že krajinu obvyklého pobytu nemožno stotožňovať „s pojmom trvalý pobyt ani s pojmom bydlisko“, a tak isto zdôraznil časový aspekt pri určení krajiny obvyklého pobytu, pričom uviedol, že „obvyklý pobyt detí v rámci aplikácie Dohovoru sa podľa jeho článku 3 zisťuje podľa okolností, ktoré tu boli bezprostredne pred premiestnením alebo zadržaním detí na území iného štátu“.

Vychádzajúc z týchto východiskových kritérií krajský súd následne uviedol, že „maloletý sa narodil v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska, kde žil prevažnú väčšinu svojho života, rástol, navštevoval školské zariadenie, našiel si kamarátov a začlenil sa do sociálneho prostredia až do jeho neoprávneného premiestnenia na Územie Slovenskej republiky. ...od narodenia žil s matkou a stretávala sa s otcom, v dôsledku čoho mal zabezpečené rodinné prostredie s najbližšími osobami rodičmi, pričom starých rodičov a ostatných príbuzných navštevoval sporadicky spolu s rodičmi, preto pre posúdenie miesta obvyklého pobytu nie je rozhodujúce, že ostatní príbuzní maloletého žijú na Slovensku... z vykonaného dokazovania je nesporné, že obvyklým miestom pobytu maloletého je Veľká Británia.“

Okresný súd sa v uznesení z 26. januára 2017 s uvedenou otázkou vysporiadal takmer identicky.

Právny záver konajúcich súdov o tom, že Veľká Británia je krajinou obvyklého pobytu maloletého, nepovažuje ústavný súd za arbitráry. Konajúce súdy svoj právny záver odôvodnili zrozumiteľne a logicky, poskytli adekvátnu argumentáciu a úvahy, ktorými vysvetlili, ako dospeli k tomuto záveru, preto ho nemožno považovať za zjavne neodôvodnený.

Neobstojí námietka sťažovateľov, že konajúce súdy neprihľadli na to, že v čase ich rozhodovania sa maloletý už zžil so svojim novým prostredím na Slovensku, keďže krajský súd v tomto smere uviedol, že „námietky povinnej ohľadom rodinného zázemia maloletého neobstoja, nakoľko sú v rozpore s jeho právom na oboch rodičov“, a tiež uviedol, že skutočnosť, že maloletý sa na Slovensku zdržiava jeden rok, „nie je dôvodom na konštatáciu, že obvyklým pobytom maloletého je Slovenská republika“.

Krajský súd tiež vychádzal zo zistenia, že otec maloletého podal návrh na návrat maloletého desať mesiacov po jeho neoprávnenom premiestnení, t. j. v lehote jedného roka podľa čl. 12 Haagskeho dohovoru. Uvedený právny záver podľa ústavného súdu obstoja, keďže pre určenie krajiny obvyklého pobytu nie sú relevantné životné okolnosti maloletého v čase rozhodovania súdu o nariadení jeho návratu, ale okolnosti existujúce bezprostredne pred neoprávneným premiestnením. Zžitie sa s novým prostredím možno zohľadniť v prípade, ak návrh na nariadenie návratu bol podaný po uplynutí jedného roka od neoprávneného premiestnenia, čo v tom prípade nebolo splnené. Nemožno akceptovať ani námietku sťažovateľov, že obvyklý pobyt vzniká po šiestich mesiacoch pobytu dieťaťa na jednom mieste. Uvedené pravidlo nemožno v zásade aplikovať v prípade medzinárodných únosov detí, keďže by viedlo k automatickej legalizácii faktického stavu nastoleného rodičom – únoscom. Aplikáciou tohto pravidla by bolo pomerne jednoduché úplne znefunkčniť mechanizmus návratu unesených detí podľa Haagskeho dohovoru. Neobstojí ani odkaz na rozhodnutie Najvyššieho súdu Rakúskej republiky (ďalej len „rakúsky najvyšší súd“) sp. zn. 8 Ob 121/03g z 30. októbra 2003, keďže rakúsky najvyšší súd kritérium „šiestich mesiacov pobytu na rovnakom mieste“ aplikoval na určenie krajiny obvyklého pobytu dieťaťa bezprostredne pred tvrdeným únosom dieťaťa. Uvedený časový interval rakúsky najvyšší súd neaplikoval na čas po únose a ani nedospel k záveru, že po jeho uplynutí dochádza k založeniu nového obvyklého pobytu v krajine, do ktorej bolo dieťa unesené.

	<p>II.1.2 K nezohľadneniu názoru maloletého Maloletý mal v čase rozhodovania okresného súdu šesť rokov a dva mesiace, pričom z odôvodnenia uznesenia okresného súdu z 26. januára 2017 vyplýva, že okresný súd zisťoval názor maloletého prostredníctvom kolízneho opatrovníka, ktorý realizoval rozhovor s maloletým so súhlasom sťažovateľky v domácnosti starej matky a taktiež v sídle kolízneho opatrovníka, pričom konštatoval, že v oboch prípadoch bolo náročné udržať si pozornosť maloletého. Kolízny opatrovník zisťoval názor maloletého na to, kde by chcel bývať, a maloletý mal uviesť, že „v“. Následne aj okresný súd mal snahu vypočuť maloletého a konštatoval, že maloletý bol hravý a odpovedal len na otázky, na ktoré odpovedať chcel. Na otázku, či sa chce vrátiť do Veľkej Británie, maloletý odpovedal, že „nie, lebo tam boli iba sami dvaja s mamkou a tatkom a to je málo“. Okresný súd napokon v uznesení z 26. januára 2017 uviedol, že napriek prejavenej vôli maloletým zostať v na jeho názor neprihliadol, keďže „vzhládom na jeho vek a psychickú vyspelosť nemôže pochopiť, čo je predmetom tohto konania a jeho prejavy môžu byť ovplyvnené dospelými osobami v prostredí v ktorom v súčasnosti žije“. Z uvedeného je zrejmé, že konajúce súdy zisťovali názor maloletého a vyvinuli primerané úsilie v tomto smere. Ak konajúce súdy vzhládom na vek maloletého a jeho rozumovú vyspelosť v čase výsluchu neprihliadli na jeho názor na otázku návratu, nemožno tento postup považovať za ústavne neakceptovateľný, preto je táto námietka sťažovateľov neopodstatnená.</p> <p>II.1.3 K nezohľadneniu osobitných skutkových okolností a najlepšieho záujmu maloletého a k primeraným opatreniam podľa čl. 11 ods. 4 nariadenia č. 2201/2003</p> <p>Aj v konaní o návrat dieťaťa je podľa Haagskeho dohovoru vždy prvoradý najlepší záujem dieťaťa. K naplneniu tohto účelu Haagsky dohovor vychádza z vyvrátiťelnej domnienky, že návrat dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu je pri neoprávnenom premiestnení dieťaťa alebo jeho neoprávnenom zadržaní v krajine únosu (alebo tretej krajine) v najlepšom záujme dieťaťa (keďže miestom obvyklého pobytu dieťaťa je miesto, kde má dieťa rodinné, sociálne, osobnostné a kultúrne zázemie a väzby). Výnimku z uvedeného pravidla predstavujú prípady uvedené v čl. 12, čl. 13 a čl. 20 Haagskeho dohovoru. Podľa čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru bez ohľadu na ustanovenie predchádzajúceho článku justičný alebo správny orgán dožiadaného štátu nemusí nariadiť návrat dieťaťa, ak osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba, ktorá nesúhlasí s jeho vrátením, preukáže, že existuje vážne nebezpečenstvo, že návrat by dieťa vystavil fyzickej alebo duševnej ujme alebo ho inak priviedol do neznesiteľnej situácie.</p> <p>Z povahy ustanovenia čl. 13 písm. b), ktoré je koncipované ako výnimka z pravidla (nariadenie návratu dieťaťa), vyplýva, že musí byť vykladané reštriktívne. Tento záver potvrdzuje okrem iného aj výkladová správa k Haagskemu dohovoru od Elisy Peréz-Vera (PERÉZ-VERA, Elisa. Explanatory Report: Hague Conference on Private International Law; III Acts and Documents of the Fourteenth Session [online]. 1980, s. 426, bod 116, dostupné na: <https://www.hcch.net/en/publications-andstudies/details4/?pid=2779>, stav k 18. júlu 2018) či prax zahraničných súdov (pozri napr. James D. Garbolino. The 1980 Hague Convention on the Civil Aspects of International Child Abduction: A Guide for Judges, Federal Judicial Center [online], 2012, s. 79-80, dostupné na: <https://www.fjc.gov/content/1980-hague-convention-civilaspects-international-child-abduction-guide-judges-0>, stav k 18. júlu 2018) a napokon aj judikatúra ESLP (napr. rozsudok vo veci X proti Lotyšsku z 26. 11. 2013, odsek 107) (porovnaj II. ÚS 223/2017). Pri aplikácii relevantných ustanovení Haagskeho dohovoru nesmú všeobecné súdy ignorovať ani záväzky vyplývajúce z dohovoru, predovšetkým z jeho čl. 8. Ustanovenie čl. 8 dohovoru (ktorý v tomto smere poskytuje obdobnú garancie ako čl. 19 ods. 2 ústavy) prikazuje štátnym orgánom zdržať sa zásahov do práva na súkromný a rodinný život, ale tiež zakladá aj pozitívny záväzok štátu zabezpečiť účinný rešpekt k nim (porovnaj napr. II. ÚS 8/96, II. ÚS 47/97, I. ÚS 4/02). Orgány štátu sú povinné zabezpečiť efektívnu ochranu práv garantovaných ústavou a príslušnými medzinárodnými zmluvami o ľudských</p>
--	---

právach a základných slobodách a tejto ich povinnosti musí zodpovedať aj výklad a uplatňovanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (I. ÚS 22/01, I. ÚS 4/02). Vzájomným vzťahom Haagskeho dohovoru a dohovoru sa explicitne zaoberal EŠLP v rozsudku Veľkej komory vo veci Neulinger a Shuruk proti Švajčiarsku zo 6. 7. 2010. V tomto rozhodnutí EŠLP vyslovil požiadavku adresovanú vnútroštátnym súdom rozhodujúcim v návratovom konaní, aby výnimku zakotvenú v čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru vykladali v rámci čl. 8 dohovoru a pre tento účel „detailne preskúmali celú rodinnú situáciu a celý súbor okolností, predovšetkým skutkových, emocionálnych, psychologických, materiálnych a zdravotných“ (odsek 139), a uistili sa, že návratom dieťaťa nedôjde k jeho vystaveniu fyzickej alebo duševnej ujme alebo k tomu, že ho návrat inak privedie do neznesiteľnej situácie. „Z čl. 8 vyplýva, že keď sa aplikuje Haagsky dohovor, návrat dieťaťa nemôže byť nariadený automaticky, resp. mechanicky. Najlepší záujem dieťaťa z hľadiska jeho osobného rozvoja závisí od množstva individuálnych okolností, predovšetkým jeho veku, stupňa vyspelosti, prítomnosti či absencie jeho rodičov, jeho okolitého prostredia či skúseností“ (odsek 138) (porovnaj tiež rozsudok EŠLP vo veci Šneersone a Campanella proti Taliansku z 12. 7. 2011). Predmetný právny názor bol dôslednejšie vymedzený v rozsudku Veľkej komory vo veci X proti Lotyšsku z 26. novembra 2013. V uvedenom rozhodnutí EŠLP spresnil, že rozsah skúmania najlepšieho záujmu dieťaťa v konaní o návrate nemá byť totožný (s použitím rovnakých kritérií) s rozsahom skúmania v prípade konania o starostlivosť o dieťa. Európsky súd pre ľudské práva teda upustil od skôr vyslovenej požiadavky detailného prieskumu celej rodinnej situácie v rámci konania o návrate dieťaťa. Konštatoval, že pojem najlepší záujem dieťaťa musí byť pre účely návratového konania interpretovaný v rámci výnimiek obsiahnutých v čl. 12, 13 a čl. 20 Haagskeho dohovoru (odsek 101), ktoré musia byť vykladané restriktívne (odsek 107). Súdny sú však povinné reálne a explicitne sa zaoberať skutočnosťami svedčiacimi o potrebe aplikovať výnimku z nariadenia návratu – osobitne v prípade, keď tieto skutočnosti namieta niektorý z účastníkov – a tieto skutočnosti musia byť hodnotené v rámci čl. 8 dohovoru a napokon rozhodnutia súdov musia byť v uvedených bodoch riadne odôvodnené (porovnaj odsek 100, 101 a 104, 106). – – Ústavný súd už v skoršom rozhodnutí uviedol, že existencia vážneho nebezpečenstva fyzickej alebo duševnej ujmy nie je daná, ak ide o nebezpečenstvo všeobecné, potenciálne, alebo nebezpečenstvo v miere predpokladanej a logickej. Neznesiteľnou situáciou v zmysle tohto ustanovenia je situácia, ktorá má reálny potenciál ohroziť mravný vývoj dieťaťa alebo ktorá vystavuje dieťa reálnemu a závažnému (neúnosnému) strádaniu po stránke nedostatku pre život nevyhnutných základných predpokladov strava, ošatenie, bývanie a pod. – Ústavný súd dodáva, že aj „fyzická či psychická ujma“ v zmysle tohto ustanovenia musí mať intenzitu „neznesiteľnej situácie“ (uvedené vyplýva zo zvolenej formulácie „alebo ho inak priviedol do neznesiteľnej situácie“) (II. ÚS 282/2017). V tomto smere aj EŠLP uviedol, že výnimka podľa čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru sa netýka „ťažkostí, ktoré sú nevyhnutne spojené so skúsenosťou návratu: výnimka stanovená v článku 13 písm. b) sa týka tých situácií, ktoré prekračujú to, čo dieťa môže rozumne znášať.“ (rozsudok vo veci X proti Lotyšsku, odsek 116). Vo veci Neulinger a Shuruk proti Švajčiarsku EŠLP poukázal na to, že súdy rozhodujúce o nariadení návratu vychádzali implicitne z predpokladu, že spolu s dieťaťom sa do krajiny obvyklého pobytu vráti aj jeho matka. Z tohto pohľadu považoval za relevantné preskúmať z hľadiska práva podľa čl. 8 dohovoru opodstatnenosť záverov, že vo veci neboli zistené okolnosti, ktoré by objektívne ospravedlňovali nesúhlas matky s jej návratom do krajiny obvyklého pobytu dieťaťa (odsek 144). V predmetnej veci napokon EŠLP nepovažoval za úplne neopodstatnený nesúhlas matky s jej návratom z dôvodu možného trestného stíhania s prípadným uložením trestu odňatia slobody v krajine obvyklého pobytu dieťaťa (odsek 149 a 150). Obdobne vo veci X proti Lotyšsku EŠLP vytkol súdom rozhodujúcim o návrate, že napriek tomu, že sťažovateľka predložila odvolaciemu súdu v Rige posudok vypracovaný psychológom, ktorý signalizoval, že v prípade okamžitého

oddelenia dieťaťa od matky môže vzniknúť u dieťaťa psychická trauma, odvolací súd sa s ním nevysporiadal. Podľa názoru ESLP bolo neprijateľné, aby súd rozhodol o neprípustnosti tohto dôkazu z dôvodu, že sa týkal viac merita opatrovníckeho konania ako merita konania o návrat. V tejto súvislosti ESLP zdôraznil, že psychologický posudok upriamoval pozornosť na riziko vzniku vážnej psychickej traumy, ktorá bola priamo spojená s najlepším záujmom dieťaťa, a preto toto tvrdenie malo byť preskúmané vo svetle čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru (odsek 114). Súd sa taktiež mali zaoberať otázkou, či bolo možné, aby matka nasledovala dcéru do krajiny obvyklého pobytu a udržala si tak s ňou kontakt (odsek 117).

V kontexte s čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru je potrebné aplikovať čl. 11 ods. 4 nariadenia č. 2201/2003, podľa ktorého súd nemôže odmietnuť návrat dieťaťa podľa čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru z roku 1980, ak sa preukáže, že sa vykonali primerané opatrenia na zabezpečenie ochrany dieťaťa po jeho návrate.

V tomto smere ESLP uviedol, že „súdy sa musia presvedčiť, že dostatočné záruky sú presvedčivo poskytnuté v krajine (obvyklého pobytu, pozn.) a v prípade známeho nebezpečenstva sú zavedené reálne ochranné opatrenia“ (rozsudok vo veci X proti Lotyšsku, odsek 108, pozri tiež posudzovanie primeranosti poskytnutých opatrení vo veci Šneersone a Campanella proti Taliansku, odseky 94 až 96). Uvedené východiská boli relevantné aj v prípade sťažovateľov vzhľadom na skutkovú a právnu podobnosť ich prípadu s citovanými právnymi vecami, v ktorých rozhodoval ESLP.

Krajský súd v napadnutom uznesení pre určenie východiskového rámca rozsahu zisťovania relevantných skutočností uviedol, že „súd v konaní o návrat... neposudzuje, či návrat je alebo nie je v záujme dieťaťa, nakoľko táto otázka bola zákonodarcom vyriešená pri ratifikácii Dohovoru“. Rovnako tak uviedol, že v prejednávanej veci ide „o špecifické konanie o návrat, v ktorom úlohou súdu je len posúdiť, či došlo k neoprávnenému premiestneniu alebo zdržaniu v zmysle čl. 3 Dohovoru a zabezpečiť okamžitý návrat dieťaťa do krajiny jeho obvyklého pobytu“. Následne krajský súd uviedol, že sťažovateľka má možnosť na príslušnom súde podať návrh na nahradenie súhlasu otca maloletého s vysťahovaním maloletého z miesta jeho obvyklého pobytu, prípadne sa o tom môže s otcom maloletého dohodnúť. K predloženému znaleckému posudku a k námietke, že uznesením okresného súdu je sťažovateľka nepriamo nútená presťahovať sa do Veľkej Británie, krajský súd uviedol, že je povinnosťou rodičov vykonávať ich rodičovské práva a povinnosti v najlepšom záujme maloletého, pričom v najlepšom záujme maloletého je žiť a vyrastať v blízkom a pravidelnom kontakte s oboma rodičmi v mieste svojho obvyklého pobytu, „preto zo zreteľom na práva dieťaťa obsiahnuté v Dohovore o právach dieťaťa musia obaja rodičia, ktorí sa rozhodli, že sa ich dieťa narodí, bude vyrastať a teda nadobudne obvyklý pobyt v zahraničí, túto skutočnosť akceptovať a v záujme dieťaťa sa jej prispôbiť...“.

Okresný súd v uznesení z 26. januára 2017 uviedol ako základné východisko skutočnosť, že súd nemá povinnosť nariadiť návrat dieťaťa, ak je daná niektorá z výnimiek uvedených v čl. 13 a čl. 20 Haagskeho dohovoru. Rovnako tak uviedol, že súd „aj v tomto konaní prihliada na najlepší záujem dieťaťa“, pričom poukázal aj na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 100/2014 z 23. mája 2014, v ktorom tento vyslovil požiadavku na súladnú interpretáciu Haagskeho dohovoru a dohovoru.

Okresný súd následne uviedol, že z výpovede účastníkov konania nezistil okolnosti, ktoré by svedčili o skutočnostiach predpokladaných v čl. 13, resp. čl. 20 Haagskeho dohovoru. Poukázal na to, že maloletý má s otcom vytvorený dobrý vzťah, ktorý v čase rozhodovania udržiaval prostredníctvom aplikácie Skype, a na kontakt s otcom sa teší. Otec maloletého mal podľa okresného súdu vytvorené vhodné podmienky na výchovu maloletého – poukázal na prenájom rodinného domu, na predloženú fotodokumentáciu domu a jeho vnútorného vybavenia. Vychádzajúc z uvedeného okresný súd dospel k záveru, že maloletý sa „vráti do svojho prirodzeného výchovného prostredia, kde vyrastal od narodenia, preto súd mal za to, že neexistujú okolnosti vylučujúce návrat

maloletého“.

Okresný súd hodnotil aj zdravotný stav maloletého – hyperaktivitu (ADHD) – z toho pohľadu, či zakladá dôvod na nenariadenie návratu. Poukázal na to, že vystaňovanie na Slovensko bez súhlasu otca mohlo zhoršiť zdravotný stav maloletého. Nové prostredie, strata kontaktu s otcom „sú tak závažné skutočnosti v živote 5 ročného dieťaťa, ktoré naozaj mohli zanechať stopy na jeho psychike, resp. jeho psychický stav zhoršiť. Preto je neprimerané, aby matka v tomto konaní poukazovala práve na psychický zdravotný stav maloletého, ktorý by mal vylúčiť jeho návrat do miesta obvyklého pobytu, keď sama na to neprihliadala pri sťahovaní maloletého“. Podľa okresného súdu zdravotný stav maloletého sa nemusel zhoršiť, „pokiaľ by matka reálne zvažila svoje možnosti, resp. zabezpečila písomný súhlas otca so sťahovaním alebo rozhodnutie príslušného súdu“.

Okresný súd tiež dospel k záveru, že sťažovateľke nič nebránilo zostať v jurisdikcii britských súdov. Finančné dôvody odchodu Haagsky dohovor nepozná, pričom sťažovateľka mala na území Veľkej Británie zamestnanie, podieľala sa na sociálnom zabezpečení, mala zabezpečenú zdravotnú starostlivosť pre seba aj pre maloletého a v prípade potreby mala „dostatočné právne záruky na dosiahnutie sociálnej podpory pre seba a pre dieťa“. Adekvátnu zdravotnú starostlivosť môže podľa okresného súdu dosiahnuť sťažovateľka pre maloletého aj vo Veľkej Británii, pričom „v správach z psychologického vyšetrenia dieťaťa predložených matkou je odporúčané zabezpečiť pokojné prostredie dieťaťa, pravidelný denný režim s vylúčením neočakávaných zmien a praktizovanie filiálnej terapie v domácom prostredí. Tieto podmienky pre úspešnú liečbu dieťaťa je možné zabezpečiť aj na území Veľkej Británie a je znova na matke, aby dieťaťu zmenu prostredia jeho návratom do Veľkej Británie dostatočne vysvetlila a pripravila ho psychicky na návrat.“.

Pri posudzovaní najlepšieho záujmu maloletého okresný súd „zvažoval najmä skutočnosť, že dieťa v súčasnosti žije s matkou a starou matkou, ktoré najviac zdieľajú starostlivosť o dieťa. Dieťa nemá zabezpečený dostatočný kontakt so svojim otcom ani s rodinou zo strany otca. Podľa zväženia súdu takto zabezpečovaná starostlivosť nie je v najlepšom záujme dieťaťa. Dieťa má právo na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov, má právo na zachovávanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho styku s obidvomi rodičmi. Toto právo dieťaťa je možné zabezpečiť jeho návratom do miesta obvyklého pobytu, kde doposiaľ žije jeho otec. Samozrejme bude závisieť od otca, aby svoj kontakt s dieťaťom udržiaval a s matkou dieťaťa sa dohodol na úprave rodičovských práv a povinností, je na otcovi, aby dodržal svoje prísľuby, ktoré v tomto konaní dal matke (napr. zaplatil jej a dieťaťu letenku pre návrat do Anglicka, platil výživné v sume 130 Eur, platil poplatky za bývanie), pretože len tak má význam výsledok tohto konania.“.

K otázke primeraných opatrení podľa čl. 11 ods. 4 nariadenia č. 2201/2003 okresný súd uviedol, že v záujme komplexnej ochrany práv maloletého „uložil navrhovateľovi pre prípad, že sa matka rozhodne vrátiť s dieťaťom do miesta jeho obvyklého pobytu, aby im umožnil bývať vo svojom bydlisku spolu s maloletým po dobu 6 mesiacov, ktoré obdobie súd považoval za primerané na to, aby matka mohla zabezpečiť na území Veľkej Británie bývanie pre seba, pre dieťa, ako aj príjem z pracovnej činnosti“. Vychádzajúc z právnych východísk vymedzených v tejto časti nálezu a z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu, ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd sa reálne a explicitne nezaoberal skutočnosťami svedčiacimi o potrebe aplikovať výnimku z nariadenia návratu, napriek tomu, že sťažovateľka na takéto skutočnosti poukazovala, a napadnuté uznesenie v tomto smere riadne neodôvodnil. Krajský súd nedostatočne zohľadnil aj osobitné okolnosti prejednávanej veci a nedostatočne prihliadol na najlepší záujem maloletého. Rozhodnutia všeobecných súdov v tejto veci sú založené na implicitnom závere, že spolu s maloletým sa vráti do krajiny obvyklého pobytu aj sťažovateľka. Súkromný znalecký posudok predložený sťažovateľkou v odvolacom konaní svedčí o tom, že matka (sťažovateľka) je primárnou citovou osobou pre

maloletého a kľúčové je zachovanie tohto vzťahu. Separácia od sťažovateľky by bola pre maloletého stresujúca a priviedla by ho do neznesiteľnej situácie. Zachovanie vzťahu s matkou takto predstavovalo nevyhnutný aspekt realizácie najlepšieho záujmu maloletého v konaní. Z tohto pohľadu bolo preto kľúčové, aby sa konajúce súdy osobitne zaoberali tými skutočnosťami, ktoré by objasnili, či návrat sťažovateľky do krajiny obvyklého pobytu maloletého je možný, prípadne či existovali také okolnosti, ktoré by viedli k záveru, že sťažovateľka opodstatnene odmieta návrat do krajiny obvyklého pobytu. Pri zistení skutočností svedčiacich o opodstatnenom nesúhlase sťažovateľky s návratom mali konajúce súdy skúmať, či možno primeranými opatreniami vytvoriť stav, ktorý by umožňoval návrat maloletého aj so sťažovateľkou, t. j. vytvoriť stav, ktorý by robil nesúhlas matky s návratom neopodstatneným. V tomto kontexte je relevantné, že sťažovateľka v prvom rade uvádzala, že pri návrate do krajiny obvyklého pobytu môže čeliť trestnému stíhaniu. Konajúce súdy vychádzali zo zistenia, že na základe nesúhlasu otca maloletého sa nepokračovalo v trestnom stíhaní sťažovateľky. Zo správy britskej polície predloženej navrhovateľom však vyplýva, že dokiaľ navrhovateľ nedá súhlas, stíhanie nemá dôvod pokračovať. Z uvedeného bolo zrejmé, že ďalšie stíhanie sťažovateľky je výlučne v rukách navrhovateľa, čo podľa ústavného súdu zakladá značnú mieru neistoty pre sťažovateľku aj s prihliadnutím na v konaní preukázané nezhody medzi sťažovateľkou a navrhovateľom. Podľa ústavného súdu bolo namieste, aby krajský súd uvedenú okolnosť preskúmal dôslednejšie – javilo sa ako vhodné zistiť, aká je skutočná prax britských orgánov činných v trestnom konaní pri stíhaní uvedených skutkov, aké tresty sú ukladané za uvedené trestné činy, t. j. predovšetkým či sa ukladá nepodmienečný trest odňatia slobody. V závislosti od zistených skutočností by bolo zrejmé, či je potrebné túto situáciu zmierniť dodatočnými primeranými opatreniami podľa čl. 11 ods. 4 nariadenia č. 2201/2003 – napr. dosiahnutím garancií od príslušných autorít Veľkej Británie o nestíhaní sťažovateľky a pod. Sťažovateľka tiež namietala, že spoločnú domácnosť s otcom maloletého opustila v dôsledku domáceho násillia z jeho strany, pričom sa tak udialo za asistencie polície. V spise sú pripojené záznamy, ktoré svedčia o tom, že uvedené skutočnosti sú pravdivé. Z priložených záznamov vyplýva, že policajné orgány vyhodnotili uvedenú udalosť ako „veľmi malý domáci incident“. V policajnej správe sa tiež uvádza, že medzi sťažovateľkou a otcom maloletého boli opakované hádky. Krajský súd poukázal na to, že uznesenie okresného súdu ukladá primerané opatrenia, ktorým zaväzuje otca maloletého umožniť sťažovateľke bývať v spoločnej domácnosti s navrhovateľom v ním prenajatom rodinnom dome po dobu šiestich mesiacov s úhradou nákladov. Podľa zistených okolností sa toto primerané opatrenie javí ako nedostačujúce. V prípade preukázaných nezhôd medzi rodičmi maloletého sa nejaví ako primerané trvať na tom, aby sa títo rodičia nast'ahovali do spoločnej domácnosti. Podľa ústavného súdu bolo vhodnejšie trvať na takých primeraných opatreniach, ktoré by aspoň po minimálnu dobu garantovali možnosť oddeleného bývania sťažovateľky a maloletého od otca maloletého, aby sa tak vytvorilo pokojné rodinné prostredie pre maloletého a vytvorila možnosť pre sťažovateľku zabezpečiť si vlastné bývanie, prácu a pod.

V konaní bolo taktiež nesporne zistené, že otec maloletého je študentom, ktorý podľa práva krajiny obvyklého pobytu nie je povinný kvôli svojmu statusu platiť výživné. Uvedená skutková okolnosť má pomerne závažné implikácie – v prípade návratu sťažovateľov do krajiny obvyklého pobytu – nie je zrejmé, akým spôsobom by mohla sťažovateľka právne donútiť otca maloletého platiť výživné v prípade, ak by otec výživné platiť odmietol. Z tohto pohľadu bolo potrebné, aby krajský súd dôslednejšie preskúmal uvedenú skutočnosť a prípadne aby trval na takých primeraných opatreniach, ktoré by viedli k právne vynútitel'nému záväzku otca maloletého podieľať sa na výžive maloletého (napr. podpis dohody alebo podpis právne vynútitel'ného jednostranného vyhlásenia otca), alebo k opatreniam, ktoré by primerane posilnili postavenie sťažovateľky voči otcovi maloletého (napr. zložením peňažnej sumy na účet sťažovateľky, ktorá by predstavovala výživné zo strany otca na určité obdobie vopred s deklaráciou, že nejde o platbu dlžného výživného a pod.).

Sťažovateľka v konaní predložila vyjadrenie (č. 1. 336 spisu), z ktorého vyplynuli zistenia o možnosti liečby ADHD vo Veľkej Británii – možnosť liečby v súkromnom zariadení za finančnú úhradu, prípadne liečba v systéme verejného zdravotníctva s čakacími lehotami. V tomto smere je potrebné uviesť, že je všeobecne známou skutočnosťou, že veľké množstvo občanov Slovenskej republiky žije vo Veľkej Británii – s úmyslom študovať alebo pracovať. Nie je tiež neznáme, že zdravotníctvo vo Veľkej Británii je zabezpečené systémom verejného zdravotníctva a tiež na základe súkromného pripoistenia. Mnoho občanov Slovenskej republiky žijúcich vo Veľkej Británii absolvuje rutinné prípadne mimoriadne zdravotné úkony a vyšetrenia na Slovensku z dôvodu finančnej náročnosti obdobných úkonov a vyšetrení vo Veľkej Británii, prípadne z dôvodu dlhých čakacích dôb. Z tohto pohľadu sú relevantné zistenia týkajúce sa zdravotného stavu maloletého a skutočnosti uvedené sťažovateľkou o možnosti liečby vo Veľkej Británii. Nemožno pochybovať o schopnosti zdravotníctva Veľkej Británie a miestnych odborníkov poskytnúť adekvátnu liečbu maloletému. Na druhej strane sa však javí ako primerané, aby boli poskytnuté konkrétnejšie dôkazy o tom, v akých časových intervaloch by bola liečba konkrétne pre maloletého vo Veľkej Británii dostupná, a taktiež údaje o cenovej náročnosti uvedenej liečby. Krajský súd sa uvedenými skutočnosťami bližšie nezaoberal.

Uvedené skutkové okolnosti vo svojom súhrne vytvárajú stav, ktorý svedčí o tom, že nesúhlas matky s návratom do krajiny obvyklého pobytu by nebol neopodstatnený, čím by nebolo reálne možné dosiahnuť zachovanie vzťahu medzi maloletým a sťažovateľkou. Tieto skutkové okolnosti takto indikujú možnú výnimku podľa čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru, pre ktorú by bolo možné nariadiť návrat maloletého do krajiny obvyklého pobytu. Tieto skutkové okolnosti zároveň predpokladajú aj aplikáciu čl. 11 ods. 4 nariadenia č. 2201/2003 a tým aj skúmanie, či vhodnými primeranými opatreniami je potrebné a možné vytvoriť stav, ktorý by umožnil nariadiť návrat maloletého tak, aby to bolo v jeho najlepšom záujme. Krajský súd však v napadnutom uznesení rezignoval na dôkladné skúmanie uvedených skutkových okolností, preto z uvedených hľadísk je napadnuté uznesenie nepreskúmateľné. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu je vo vymedzenom rozsahu zjavne neodôvodnené, nepreskúmateľné a ústavne neakceptovateľné. Ústavný súd preto rozhodol, že krajský súd napadnutým uznesením z 31. augusta 2017 porušil základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu). Európsky súd pre ľudské práva opakovane rozhodol, že rozhodnutie o nariadení návratu, dokonca aj keď nebolo vykonané, samo osebe predstavuje zásah do práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života (rozsudok vo veci Šneersone a Campanella proti Taliansku, odsek 88, rozsudok vo veci Neulinger a Shuruk proti Švajčiarsku, odsek 90-91). Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd tiež rozhodol, – že krajský súd napadnutým uznesením z 31. augusta 2017 porušil základné právo sťažovateľov podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a ich právo podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

II.2 K namietanému porušeniu práv maloletého podľa čl. 3 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením z 31. augusta 2017 Vo vzťahu k namietanému porušeniu práv maloletého podľa čl. 3 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa sa ústavný súd riadil princípom minimalizácie svojich zásahov do právomoci všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy preskúmané (IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010, IV. ÚS 100/2014), ktorý vyplýva z jeho subsidiárneho postavenia pri ochrane základných práv a slobôd. Vychádzal pritom v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. II. ÚS 182/06, IV. ÚS 311/08) z toho, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľov podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a zrušením tohto uznesenia sa otvára priestor na to, aby sa krajský súd v ďalšom konaní sám vysporiadal s ochranou

	<p>uvedených práv. Ústavný súd preto v tejto časti sťažnosti sťažovateľov nevyhovel, uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv účastníkov konania pred ich ochranou v konaní pred ústavným súdom (bod 4 výroku tohto nálezu). Navyše ústavný súd v súvislosti s čl. 3 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa odkazuje na svoje uznesenie sp. zn. II. ÚS 596/2014 z 30. septembra 2014 (publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2014 pod č. 57/2014), v ktorom uviedol, že na úrovni doktríny medzinárodného práva, ako aj na úrovni samotnej Organizácie Spojených národov prevládol (dnes už konštantný) právny názor, že medzi články Dohovoru o právach dieťaťa, ktoré upravujú všeobecné zásady/princípy (general principles) a nie sú priamo vykonateľné, ale je potrebné tieto zásady inkorporovať do príslušnej vnútroštátnej legislatívny a aplikačnej praxe, možno zaradiť najmä čl. 2, čl. 3, čl. 12 čl. 6 a čl. 12 (pozri HODGKIN, R., NEWELL, P. Implementation Handbook for the Convention on the Rights of the Child. Fully revised third edition. Ženeva : UNICEF Regional Office for Europe, 2007, p. 39, 83, 158; k tomu porov. aj Committee on the Rights of the Child: General Comment No. 5, CRC/GC/2003/5, body 19, 20 a 22). Tento záver podporuje i samotný text týchto článkov Dohovoru o právach dieťaťa („štáty sa zaväzujú“, „štáty zabezpečujú“, „dieťaťu sa poskytuje“). Naopak, k priamo vykonateľným právnym normám Dohovoru o právach dieťaťa je možné zaradiť napr. čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2, čl. 13, čl. 16 a pod.</p> <p>Ústavný súd rozhodol:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Základné právo a maloletého na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na rešpektovanie ich súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoP 229/2017 a jeho uznesením z 31. augusta 2017 porušené boli. 2. Uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8 CoP 229/2017 z 31. augusta 2017 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie. 3. Krajský súd v Košiciach je povinný a maloletému uhradiť trovy konania v sume 374,81 € (slovom tristosedemdesiatštyri eur a osemdesiatjeden centov) na účet ich právneho zástupcu Advokátskej kancelárie Hopferova, s. r. o., Bajzova 2, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. 4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje. <p>Odôvodnenie</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo na nedotknuteľnosť osoby, súkromia arbitrárnosť dieťa-obvyklý pobyt ochrana súkromného a rodinného života rodičovské práva, rodina dieťa-záujem dieťaťa maloletý-záujem dieťaťa</p>

	zdravotný stav znalec, znalecký posudok-znalecké dokazovanie maloletý-obvyklý pobyt Centrum pre medzinárodnú ochranu detí a mládeže
--	--

spisová značka	II. ÚS 40/2018
populárny názov	neodkladné opatrenie
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	10.07.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Žalobkyňa v rámci exekúcie môže siahnuť iba na taký majetok sťažovateľa (ktorý nie je jej dlžníkom), ktorý tento získal neúčinným právnym úkonom, ktorému žalobkyňa s úspechom odporovala. Z toho potom logicky ďalej vyplýva, že neodkladným opatrením možno zasiahnuť len taký majetok sťažovateľa, ktorý nadobudol neúčinným právnym úkonom.
skutkový stav a základné fakty	<p>Uznesením okresného súdu bolo na návrh obchodnej spoločnosti (žalobkyne v konaní), nariadené neodkladné opatrenie, ktorým sa sťažovateľovi ako žalovanému uložilo nenakladať s nehnuteľnosťami a stavbou. Najmä sa mu zakázalo uskutočňovať akékoľvek právne úkony, ktorými by na inú osobu previedol vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam alebo ich časťami vkladom do majetku, kúpnu, zámennou, darovacou alebo akoukoľvek inou zmluvou, pričom mu bolo zakázané aj akokoľvek tieto nehnuteľnosti alebo ich časti zaťažovať právami v prospech tretích osôb.</p> <p>Uznesením krajského súdu bolo uznesenie okresného súdu potvrdené.</p>
z odôvodnenia	<p>Z uznesenia okresného súdu vyplýva, že ním bolo nariadené predbežné opatrenie v znení, ako ho cituje sťažovateľ v podanej sťažnosti. Podľa konštatovania okresného súdu žalobkyňa sa vo veci samej domáha proti sťažovateľovi určenia neúčinnosti darovacej zmluvy uzatvorenej medzi spoludlžníkom ako darcom a sťažovateľom ako obdarovaným, a to z titulu odporovateľnosti právneho úkonu. Podľa zistenia okresného súdu sťažovateľ podal katastru nehnuteľností návrh na povolenie vkladu záložného práva napriek skutočnosti, že na liste vlastníctva je zapísaná poznámka o prebiehajúcom súdnom konaní. Existuje preto dôvodná obava z postupu sťažovateľa, ktorý cielene uskutočňuje kroky smerujúce k zaťaženiu nehnuteľností záložným právom. Z konania sťažovateľa vyplýva, že právne postavenie žalobkyne vo vzťahu k špecifikovaným nehnuteľnostiam tvoriacim predmet konania vo veci samej sa stalo neistým. Z obsahu listín, ktoré mal okresný súd k dispozícii, si možno utvoriť názor, že žalobkyňa osvedčila bezprostredne hroziacu ujmu súvisiacu s nakladaním s nehnuteľnosťami, resp. súvisiacu s potenciálnym zásahom do jej práv, a preto sú splnené podmienky pre rýchlu dočasnú úpravu pomerov strán vydaním neodkladného opatrenia z dôvodu, že konaním sťažovateľa by žalobkyni mohla vzniknúť nielen reálna ujma, ale mohla by byť ohrozená aj exekúcia. Je daná dôvodná obava zmarenia akéhokoľvek uspokojenia žalobkyne ako veriteľa v prípade povolenia vkladu záložného práva do katastra nehnuteľností a je teda nepochybné, že v súčasnosti v dôsledku konania sťažovateľa je prípadná budúca exekúcia v prospech žalobkyne značne ohrozená.</p> <p>Z uznesenia krajského súdu vyplýva, že ním bolo potvrdené uznesenie okresného súdu. Podľa názoru krajského súdu sa možno v celom rozsahu stotožniť s odôvodnením uznesenia okresného súdu. Aj podľa názoru krajského súdu žalobkyňa osvedčila obavu z ohrozenia výkonu exekúcie, a teda</p>

naliehavosť nariadenia neodkladného opatrenia. Žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno a osvedčila, že v prípade nenariadenia neodkladného opatrenia by mohla byť prípadná exekúcia ohrozená.

Hlavným argumentom sťažovateľa uplatneným v sťažnosti bola námietka, podľa ktorej nebolo možné neodkladným opatrením mu zakázať nakladať s takým nehnuteľným majetkom, ktorý nenadobudol od spoludlžníka spornou darovacou zmluvou, vyslovenia neúčinnosti ktorej sa vo veci samej domáha proti sťažovateľovi žalobkyňa. Konkrétne to podľa názoru sťažovateľa malo znamenať, že neodkladné opatrenie sa nesmelo vzťahovať na parc. č. 1059/231 (ktorú mal nadobudnúť kúpou), ako aj na parc. č. 1059/236, parc. č. 1059/237, parc. č. 1059/238 a parc. č. 1059/239 (ktoré mal nadobudnúť prevedením geometrického plánu).

Ústavný súd sa s podstatou tejto námietky vysporiadal v uznesení č. k. II. ÚS 40/2018-33 z 18. januára 2018. Uviedol, že z listinných dôkazov, ktoré mal k dispozícii, možno dôjsť k záveru, že všetky nehnuteľnosti tvoriace predmet neodkladného opatrenia s jedinou výnimkou parc. č. 1059/231 (zastavané plochy a nádvorcia – 122 m²) nadobudol sťažovateľ práve spornou darovacou zmluvou uzatvorenou so spoludlžníkom. Treba zdôrazniť, že uvedený zásadný záver ústavného súdu sťažovateľ vo svojich ďalších vyjadreniach (či v reakcii na uznesenie ústavného súdu, či v replike na stanovisko predsedu krajského súdu) nijako nespochybnil.

Podľa § 42b ods. 4 Občianskeho zákonníka právny úkon, ktorému veriteľ s úspechom odporoval, je právne neúčinný a veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku; ak to nie je možné, má právo na náhradu voči tomu, kto mal z tohto úkonu prospech. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že žalobkyňa v rámci exekúcie môže siahať iba na taký majetok sťažovateľa (ktorý nie je jej dlžníkom), ktorý tento získal neúčinným právnym úkonom, ktorému žalobkyňa s úspechom odporovala. Z toho potom logicky ďalej vyplýva, že neodkladným opatrením možno zasiahnuť len taký majetok sťažovateľa, ktorý nadobudol neúčinným právnym úkonom.

Na základe dosiaľ uvedeného možno konštatovať, že pokiaľ okresný súd uznesením č. k. 5 C 318/2013-137 z 11. mája 2017 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 5 Co 202/2017-154 zo 7. augusta 2017 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým sa sťažovateľovi ako žalovanému uložilo inter alia nenakladať s parc. č. 1059/231 (zastavané plochy a nádvorcia – 122 m²) ležiacou v k. ú. , zapísanou v katastri nehnuteľností na liste vlastníctva č.... , rozhodol v rozpore so zákonom, a teda arbitrárne, čo vo svojich dôsledkoch znamená porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Vzhľadom na tento záver už nebolo potrebné, aby sa ústavný súd osobitne zaoberal namietaným porušením čl. 20 ods. 1 a 5 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu.

Pokiaľ sťažovateľ v replike z 5. apríla 2018 v reakcii na vyjadrenie krajského súdu tvrdí, že krajský súd neskúmal otázku subsidiarity neodkladného opatrenia vo vzťahu k zabezpečovaciemu opatreniu, ale ani otázku záložného práva VÚB, ústavný súd poznamenáva, že sa s týmito námietkami vysporiadal v rámci predbežného prerokovania sťažnosti (uznesenie č. k. II. ÚS 40/2018-33 z 18. januára 2018), pričom dospel k záveru o potrebe odmietnuť sťažnosť v časti týkajúcej sa týchto námietok, a preto niet žiadneho dôvodu na to, aby sa ústavný súd k týmto námietkam opätovne vracal. Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší. Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vec vrátiť na ďalšie konanie. Na základe citovaných ustanovení ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu č. k. 5 Co 202/2017-154 zo 7. augusta 2017 v rozsahu

vyplývajúcom z výroku, pričom zároveň v rozsahu zrušenia vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu). V ďalšom konaní bude krajský súd viazaný právnym názorom ústavného súdu.

Na tomto mieste treba poznamenať, že nemožno akceptovať námietku sťažovateľa tvrdiaceho, že vzhľadom na konštrukciu výroku okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia, ako aj konštrukciu výroku krajského súdu nebolo možné vyňať spomedzi nehnuteľností zaradených do výroku uznesenia okresného súdu niektorú z parciel (konkrétne parc. č. 1059/231), pretože táto časť nie je v rozhodnutiach všeobecných súdov oddelená do samostatného výroku. Okrem toho sťažovateľ požadoval zrušenie uznesenia krajského súdu ako celok. V rámci viazanosti ústavného súdu návrhom sťažovateľa ústavný súd nemôže podľa sťažovateľa rozhodnúť iba čiastočne. Za otáznú považuje aj to, či by bolo možné rozhodnúť čiastočne o uznesení krajského súdu v prípade, ak by uznesenie okresného súdu bolo oddelené na jednotlivé výroky. Uznesenie krajského súdu je totiž tvorené z jedného výroku, ktorým sa uznesenie okresného súdu ako celok potvrdzuje a vo výroku nie je nijakým spôsobom popísaný „vzťah“ k pozemku

Skutočnosť, že navrhovateľa treba v konaní (tak občianskoprávnom, ako aj pred ústavným súdom) považovať za dominus litis, znamená predovšetkým to, že navrhovateľ určuje v podanom návrhu (jeho petite) predmet sporu, o ktorom má príslušný súd rozhodnúť. Na druhej strane je právom a povinnosťou príslušného súdu rozhodnúť o návrhu, pričom rozhodnutie môže spočívať nielen v úplnom vyhovení, resp. úplnom nevyhovení návrhu, ale môže dôjsť aj k situácii, keď súd návrhu sčasti vyhovie a sčasti ju zamietne. Inými slovami, ak navrhovateľ požaduje nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým sa má zakázať protistrane nakladať s určitými konkrétne vymenovanými vecami, súdu nič nebráni v tom, aby takémuto návrhu sčasti vyhovel a sčasti nie (niektoré z navrhovateľom označených vecí do neodkladného opatrenia pojal a niektoré nie).

Uvedené úvahy sa v rovnakej miere vzťahujú aj na konanie pred ústavným súdom, pokiaľ tento postupom podľa čl. 127 ods. 1 ústavy na základe podanej sťažnosti preskúmava ústavnosť a zákonnosť právoplatného rozhodnutia orgánu verejnej moci. Aj tu platí, že ústavný súd je oprávnený a povinný vyhovieť návrhu sčasti (teda priznať navrhovateľovi menej práv, než tento požaduje), ak dospeje k záveru o iba čiastočnej dôvodnosti podaného návrhu. Tomu nemôže brániť ani situácia, keď rozhodnutie prvostupňového súdu priznávajúce navrhovateľovi celý požadovaný nárok odvolací súd v celom rozsahu potvrdí. Aj v takomto prípade je v právomoci ústavného súdu v rámci konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhodnúť o čiastočnej správnosti a čiastočnej nesprávnosti potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu.

Sťažovateľ požadoval priznanie primeraného finančného zadostučinenia od krajského súdu vo výške 20 000 €. Tejto časti sťažnosti nebolo možné vyhovieť (bod 3 výroku nálezu). Podľa názoru ústavného súdu vyslovením porušenia práv sťažovateľa v spojení s čiastočným zrušením uznesenia krajského súdu a vrátením veci na ďalšie konanie bola ujma, ktorá sťažovateľovi nesprávnym uznesením krajského súdu vznikla, dostatočne kompenzovaná.

Ústavný súd nálezom rozhodol:

1. Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 202/2017 a uznesením zo 7. augusta 2017 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Co 202/2017-154 zo 7. augusta 2017 zrušuje v časti, ktorou bolo potvrdené uznesenie Okresného súdu Malacky

	<p>č. k. 5 C 318/2013-137 z 11. mája 2017 o nariadení neodkladného opatrenia uložením povinnosti žalovanému nenakladať s pozemkom ... a v rozsahu zrušenia vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.</p> <p>3. Sťažnosti v časti požadujúcej priznanie primeraného finančného zadostučinenia od Krajského súdu v Bratislave nevyhovuje.</p> <p>4. Priznáva úhradu trov právneho zastúpenia...</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEK a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu opatrenie-neodkladné

spisová značka	II. ÚS 62/2018
populárny názov	rozhodovanie bez zohľadnenia vyjadrenia účastníka
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	10.07.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 1</p> <p>ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 2</p> <p>ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 38 ods. 2</p> <p>Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (uverejnený v zbierke vyhláškou ministra zahraničných vecí č. 120/1976 Zb.) čl. 2 ods. 3 písm. a</p> <p>Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (uverejnený v zbierke vyhláškou ministra zahraničných vecí č. 120/1976 Zb.) čl. 2 ods. 3 písm. b</p> <p>Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (uverejnený v zbierke vyhláškou ministra zahraničných vecí č. 120/1976 Zb.) čl. 2 ods. 3 písm. c</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 35 ods. 1</p> <p>zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 23 ods. 1</p>
analytická právna veta	Ak vyjadrenie účastníka k odvolaniu bolo podané na odvolací súd v čase, kedy spis bol už predložený na odvolací súd a odvolací súd v rozhodnutí výslovne konštatuje, že účastník sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril, takýto postup odvolacieho súdu sa nejaví ako transparentný. Budí pochybnosti, nepodporuje presvedčenie o spravodlivosti konania a porušuje základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľovi pri cestnej kontrole polícia zadržala vodičský preukaz, o čom mu vydala potvrdenie. Nasledujúci deň príslušný prokurátor podal na sťažovateľa (ktorý bol zadržaný) obžalobu pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky v tzv. superrýchlom konaní. Príslušný súd o obžalobe v zákonom stanovenej lehote zadržania nerozhodol a sťažovateľa prepustil. V rozhodnutí okresného riaditeľstva Policajného zboru Poprad – okresného dopravného inšpektorátu o zadržaní vodičského oprávnenia sťažovateľa sa uvádza, že sťažovateľ je dôvodne podozrivý zo spáchania trestného činu, za čo môže byť uložený trest zákazu činnosti, a to je dôvodom na zadržanie vodičského preukazu.</p> <p>Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu odvolanie.</p>

	<p>Rozhodnutím Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove – krajského dopravného inšpektorátu bolo odvolanie sťažovateľa zamietnuté, prvostupňové rozhodnutie bolo potvrdené s tým, že v rozhodnutí použitá argumentácia je správna a ostatné skutočnosti budú predmetom ďalšieho dokazovania. Na základe žaloby sťažovateľa rozsudkom krajského súdu bolo rozhodnutie krajského dopravného inšpektorátu v spojení s rozhodnutím okresného dopravného inšpektorátu zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Krajský dopravný inšpektorát podal proti rozsudku krajského súdu odvolanie. Rozsudkom najvyššieho súdu bol rozsudok krajského súdu zmenený tak, že žaloba sťažovateľa bola zamietnutá. Podľa názoru najvyššieho súdu neboli dané dôvody na zrušenie právoplatných rozhodnutí správnych orgánov.</p> <p>Podľa názoru sťažovateľa vecné závery najvyššieho súdu sú zjavne neodôvodnené a arbitrárne.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Jadrom námietok sťažovateľa je, že hoci v októbri 2015 krajskému súdu aj najvyššiemu súdu poštou (najvyššiemu súdu aj elektronicky) zaslal obsiahle vyjadrenie k odvolaniu krajského dopravného inšpektorátu ešte zo 14. mája 2015, napriek tomu sa najvyšší súd týmto vyjadrením nezaoberal a vo svojom rozsudku konštatoval, že sťažovateľ sa k odvolaniu krajského dopravného inšpektorátu písomne nevyjadril.</p> <p>Najvyšší súd v uvedenej súvislosti zdôrazňuje, že vyjadrenie sťažovateľa sa dostalo k najvyššiemu súdu a tento rozhodoval so znalosťou jeho obsahu, čo je zrejmé aj z odôvodnenia jeho rozsudku.</p> <p>Krajský dopravný inšpektorát je presvedčený o vecnej správnosti rozsudku najvyššieho súdu.</p> <p>Z práva na spravodlivý proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 4/2011). Z pohľadu ústavného súdu treba pri aplikácii uvedeného zásadného stanoviska na prejednávajúcu vec konštatovať predovšetkým, že medzi účastníkmi konania sa javí ako nesporné (a z listinných dôkazov preukázané), že sťažovateľ podal vyjadrenie k odvolaniu krajského dopravného inšpektorátu, ktoré najvyššiemu súdu elektronicky a poštou doručil v októbri 2015, teda v čase, keď spis krajského súdu sp. zn. 4 S 47/2013 bol už predložený najvyššiemu súdu (k tomu došlo ešte 1. júla 2015). Rovnako treba za nespornú a jednoznačne preukázanú považovať aj tú okolnosť, že najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 3 Sžo 188/2015 z 26. apríla 2017 na s. 6 v predposlednom odseku výslovne konštatoval, že sťažovateľ sa k podanému odvolaniu krajského dopravného inšpektorátu písomne nevyjadril.</p> <p>Napriek uvedeným nesporným a listinnými dôkazmi jednoznačne preukázaným skutočnostiam predsedníčka najvyššieho súdu tvrdí, že najvyšší súd mal vyjadrenie sťažovateľa k dispozícii a rozhodol so znalosťou jeho obsahu, čo vyplýva z odôvodnenia rozsudku. Nijako však nevysvetľuje, prečo za tohto stavu najvyšší súd konštatoval v odôvodnení rozsudku výslovný opak, teda to, že sťažovateľ sa k podanému odvolaniu krajského dopravného inšpektorátu nevyjadril.</p> <p>Z pohľadu ústavného súdu možno konštatovať, že postup najvyššieho súdu sa nejaví v daných súvislostiach ako transparentný. Naopak, budí skôr pochybnosti a zároveň nepodporuje presvedčenie o spravodlivosti konania, a preto treba uzavrieť, že postupom a rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).</p> <p>V dôsledku uvedeného záveru už nebolo potrebné osobitne sa zaoberať namietaným porušením čl. 23 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 1 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, čl. 13 dohovoru a čl. 2 bodu 3 písm. a), b) a c) paktu. Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší. Podľa § 56 ods. 3</p>

	<p>písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vec vrátiť na ďalšie konanie. Na základe citovaných ustanovení ústavný súd zrušil rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo 188/2015 z 26. apríla 2017 a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).</p> <p>V ďalšom konaní bude najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu. Zároveň bude jeho povinnosťou vysporiadať sa s námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa správnosti právneho posúdenia veci krajským dopravným inšpektorátom, a to v rámci argumentácie, ktorú uviedol vo vyjadrení k odvolaniu krajského dopravného inšpektorátu. Sťažovateľ požadoval priznanie primeraného finančného zadost'učinenia od najvyššieho súdu vo výške 1 €. V tejto časti nebolo možné sťažnosti vyhovieť (bod 3 výroku nálezu). Podľa názoru ústavného súdu vyslovením porušenia práv sťažovateľa v spojení so zrušením rozsudku najvyššieho súdu a vrátením veci na ďalšie konanie bola ujma, ktorá sťažovateľovi nesprávnym postupom a rozsudkom najvyššieho súdu vznikla, dostatočne kompenzovaná.</p> <p>Ústavný súd nálezom rozhodol:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžo 188/2015 a rozsudkom z 26. apríla 2017 porušil základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. 2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžo 188/2015 z 26. apríla 2017 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie. 3. Sťažnosti v časti požadujúcej priznanie primeraného finančného zadost'učinenia od Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nevyhovuje. 4. priznáva úhradu trov právneho zastúpenia ...
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	súd dokazovanie práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu strana-sporu

spisová značka	II. ÚS 217/2018
populárny názov	nedostatok právomoci ústavného súdu
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	11.07.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Dotatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
analytická právna veta	Právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhodujú všeobecné sudy.

skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka bola rozhodcovským rozsudkom zviazaná zaplatiť obchodnej spoločnosti ako oprávnenej, sumu 1 755 898,45 € s úrokom z omeškania. Na podklade uvedeného rozhodcovského rozsudku vedie oprávnená proti sťažovateľke ako povinnej exekúciu. V zákonnej lehote, ako aj pred uplynutím lehoty na podanie námietok proti exekúcii, podala sťažovateľka na okresnom súde žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku spolu s návrhom na odklad jeho vykonateľnosti.</p> <p>Sťažovateľka podala návrh na odklad exekúcie z dôvodu, že podala žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Uznesením okresného súdu bol povolený odklad exekúcie. Uznesením krajského súdu bolo však uznesenie okresného súdu zmenené tak, že návrh sťažovateľky ako povinnej na odklad exekúcie bol zamietnutý.</p> <p>Uznesením Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 21 Cr 10/2016 z 28. júla 2016 bol povolený odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku z dôvodu, že pri kreovaní rozhodcovského senátu nebol senát, ktorý v konaní rozhodol, ustanovený v súlade so štatútom rozhodcovského súdu a so zákonom. Uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 CoR 4/2016-235 z 31. januára 2017 bolo uznesenie Okresného súdu Bratislava V zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.</p> <p>Sťažnosť smeruje výhradne proti uvedenému uzneseniu krajského súdu, pretože porušenie základných práv sťažovateľky bolo podľa jej presvedčenia spôsobené výlučne arbitrárnym posúdením otázky povinnosti okresného súdu odložiť exekúciu podľa § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017.</p>
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd považuje za potrebné predovšetkým konštatovať, že po prijatí veci na ďalšie konanie (uznesením č. k. II. ÚS 217/2018-20 z 26. apríla 2018) z vyjadrenia právneho zástupcu oprávnenej zo 14. júna 2018 získal vedomosť o tom, že sťažovateľka podala proti uzneseniu krajského súdu dovolanie datované 13. marca 2018 a doručené okresnému súdu toho istého dňa. To znamená, že jeden deň pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podala sťažovateľka zároveň (paralelne) aj dovolanie, pričom oba tieto jej procesné úkony smerujú proti tomu istému uzneseniu krajského súdu.</p> <p>Ako to z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.</p> <p>Ako to po predbežnom prerokovaní sťažnosti a jej prijatí na ďalšie konanie vyšlo najavo, sťažovateľka napadla uznesenie krajského súdu popri sťažnosti podanej ústavnému súdu aj dovolaním podaným okresnému súdu, o ktorom prináleží konať a rozhodnúť najvyššiemu súdu ako dovolaciemu súdu. Tým je v tomto štádiu zároveň vylúčená v rámci princípu subsidiarity právomoc ústavného súdu. Nie je totiž možné, aby súčasne (paralelne) prebiehali dve rôzne konania, ktorých cieľom je preskúmanie toho istého rozhodnutia. Vychádzajúc z uvedených skutočností, nebolo preto možné sťažnosti ako predčasne podanej vyhovieť. Zároveň ani neprichádzalo do úvahy, aby sa ústavný súd zaoberal otázkou vecnej opodstatnenosti sťažnosti. Vzhľadom na § 52 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého dočasné opatrenie zaniká najneskoršie právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o jeho skoršom zrušení, právoplatnosťou tohto nálezu zanikne dočasné opatrenie vyplývajúce z bodu 2 výroku uznesenia ústavného súdu č. k. II. ÚS 217/2018-12 z 26. apríla 2018.</p> <p>Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol:</p> <p>Sťažnosti obchodnej spoločnosti WRIGLEY Slovakia s. r. o. nevyhovuje.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	exekúcia-exekučné konanie

	dovolanie-prípustnosť
--	-----------------------

Uznesenie:

spisová značka	II. ÚS 383/2018
populárny názov	dotácie - výsledky kontroly
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	11.07.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	<p>Súčasťou dotačného konania sú z podstaty veci i kontroly realizované orgánmi dohľadu (t. j. orgánmi verejnej moci), účelom ktorých je realizovať administratívnu kontrolu zameranú na plnenie podmienok dotačného konania či vo všeobecnosti kontrolu dodržiavania všeobecne záväzných právnych noriem týkajúcich sa účelu dotačného konania, predmetu dotačného konania a priebehu dotačného konania. Priebežné výsledky kontroly tvoria podklad na vydanie konkrétneho rozhodnutia orgánu verejnej moci o právach a povinnostiach kontrolovaného subjektu.</p> <p>V priebehu samotnej kontroly orgánu dohľadu (kontroly) ide o vytvorenie podkladov pre rozhodovaciu činnosť príslušného orgánu verejnej moci, nejde o rozhodovanie s konečnou platnosťou a nedochádza samotnou kontrolou k bezprostrednému vydaniu individuálneho právneho aktu o právach a povinnostiach kontrolovaného subjektu.</p> <p>Záver z opätovnej kontroly nemožno považovať za individuálny právny akt, ktorým by príslušný orgán dohľadu rozhodol s konečnou platnosťou o právach a povinnostiach kontrolovaného subjektu. Prípadná povinnosť sťažovateľky vrátiť finančné prostriedky vznikne až na základe právoplatného rozhodnutia príslušného orgánu verejnej moci, ktoré bude vychádzať práve zo záverov z kontroly a ktoré už bude spôsobilé zasiahnuť do subjektívnych práv sťažovateľky a až vtedy bude preskúmateľné v rámci správneho súdnictva.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Krajský súd napadnutým uznesením odmietol žalobu sťažovateľky proti Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky o preskúmanie zákonnosti záveru z opätovnej administratívnej kontroly dokumentácie k verejnému obstarávaniu. Zároveň krajský súd o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Podľa názoru krajského súdu list žalovaného ktorý obsahuje záver z opätovnej kontroly a s ohľadom na zistené porušenie zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov oznamuje sťažovateľke percentuálne vyjadrenie výšky korekcie z hodnoty predmetu zákazky spolufinancovanej z fondov Európskej únie, nie je správnym aktom spôsobilým zasiahnuť do práv, slobôd alebo záujmov sťažovateľky, ktorý by mal správny súd právomoc preskúmať na základe podanej žaloby. Uvedený list je len záznamom z administratívnej kontroly, po ktorom nasledovalo vyjadrenie sťažovateľky k záverom z kontroly. Naň nadväzujúce žiadosti sťažovateľky o vrátenie finančných prostriedkov sú úkonmi riadiaceho orgánu podľa § 27a ods. 4 zákona o pomoci a podpore smerujúcimi k dobrovoľnému vráteniu časti poskytnutého príspevku, ktoré predchádzajú prípadnému správnenému konaniu o uloženie povinnosti vrátiť finančný príspevok.</p> <p>Najvyšší súd napadnutým uznesením kasačnú sťažnosť sťažovateľky proti napadnutému uzneseniu krajského súdu zamietol.</p>
z odôvodnenia	Sťažnosť v časti smerujúcej proti namietanému uzneseniu krajského súdu ústavný súd odmietol vzhľadom na princíp subsidiarity podľa § 25 ods. 2 zákona

	<p>o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.</p> <p><u>K namietanému porušeniu práv sťažovateľky napadnutým uznesením najvyššieho súdu</u></p> <p>Predmetom sťažnosti je nesúhlas sťažovateľky so závermi všeobecných (správnych) súdov, podľa ktorých záver z opätovnej kontroly je možné považovať za podkladové rozhodnutie, ktoré má predbežnú povahu. Najvyšší súd sa v tomto smere stotožnil s právnym názorom krajského súdu, že záver z opätovnej kontroly ako taký nepodlieha súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože nepredstavuje zásah do práv a právom chránených záujmov kontrolovaného subjektu.</p> <p>Ústavný súd musí najprv uviesť, že zložitost' súčasnej slobodnej, modernej a tranzitívnej spoločnosti v priestore Európskej únie je, zdá sa, pôdou pre vznik takpovediac netradičných právnych procesov, v ktorých sa prelínajú prvky mocenské i horizontálne, nárokovateľné i fakultatívne, inštrumenty verejnoprávne (rozhodnutia, verejné obstarávania) a súkromnoprávne (zmluva). Takým je i tzv. dotačné konanie, resp. konanie o poskytnutie nenávratného finančného príspevku poskytovaného z verejných financií súkromnoprávnym subjektom. Účelom dotačného konania je efektívne alokovať v uzavretom čase ponúkané finančné prostriedky. V zásade platí, že na poskytnutie dotácie (finančného príspevku) nie je právny nárok. Súčasťou dotačného konania sú z podstaty veci i kontroly realizované orgánmi dohľadu (t. j. orgánmi verejnej moci), účelom ktorých je realizovať administratívnu kontrolu zameranú na plnenie podmienok dotačného konania či vo všeobecnosti kontrolu dodržiavania všeobecne záväzných právnych noriem týkajúcich sa účelu dotačného konania, predmetu dotačného konania a priebehu dotačného konania. Priebežné výsledky kontroly tvoria podklad na vydanie konkrétneho rozhodnutia orgánu verejnej moci o právach a povinnostiach kontrolovaného subjektu.</p> <p>Inak povedané, v priebehu samotnej kontroly (realizovanej nie zriedka na mieste kontrolovaného subjektu) orgánu dohľadu (kontroly) ide o vytvorenie podkladov pre rozhodovaciu činnosť príslušného orgánu verejnej moci, nejde o rozhodovanie s konečnou platnosťou a nedochádza samotnou kontrolou k bezprostrednému vydaniu individuálneho právneho aktu o právach a povinnostiach kontrolovaného subjektu.</p> <p>Ústavný súd je vzhľadom na právny stav sťažovateľkinej veci rovnako ako správne súdy presvedčený, že záver z opätovnej kontroly nemožno považovať za individuálny právny akt, ktorým by príslušný orgán dohľadu rozhodol s konečnou platnosťou o právach a povinnostiach kontrolovaného subjektu. Ústavný súd dáva za pravdu aj tomu záveru najvyššieho súdu, podľa ktorého prípadná povinnosť sťažovateľky vrátiť finančné prostriedky vznikne až na základe právoplatného rozhodnutia príslušného orgánu verejnej moci, ktoré bude vychádzať práve zo záverov z kontroly a ktoré už bude spôsobilé zasiahnuť do subjektívnych práv sťažovateľky a až vtedy bude preskúmateľné v rámci správneho súdnictva.</p> <p>Na tomto základe možno hodnotiť, že závery najvyššieho súdu uvedené v napadnutom uznesení, ako aj v jemu predchádzajúcom uznesení krajského súdu nie sú arbitrárne a možno ich považovať za ústavne aprobateľné. Ani po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie by tak nebolo (ani potenciálne) možné dospieť k záveru o porušení sťažovateľkou označených ústavných práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu.</p> <p>Ústavný súd rozhodol:</p> <p>Sťažnosť obchodnej spoločnosti IMET-AKE s. r. o. odmieta.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	

súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	financie minister, ministerstvo kontrola verejná súťaž konanie pred ústavným súdom-podmienky konania pred ústavným súdom správne súdnictvo

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.